

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.80.2023

z dnia 27 lipca 2023 r.

Rada Gminy Bytnica

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2023.40 j.t. ze zm.)

stwierdzam nieważność

pkt 1, pkt 2, pkt 3 i pkt 4 Rozdziału I Przepisy ogólne; pkt 1, pkt 2, pkt 3 zdanie 2 w zakresie słów: „W skład Zespołu wchodzi także kuratorzy wskazani przez Prezesa Sądu Rejonowego w Krośnie Odrz.” Rozdziału II Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Załącznika do uchwały Nr XXXI/167/2023 Rady Gminy Bytnica z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Bytnicy.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 28 czerwca 2023r. Rada Gminy Bytnica podjęła uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Bytnicy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 29 czerwca 2023r.

W podstawie prawnej uchwały wskazano między innymi przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U.2023.40 j.t. ze zm.) oraz art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2021.1249 j.t. ze zm. – dalej „PrzemDomU”).

Uchwała wydana na podstawie art. 9a pkt 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest aktem prawa miejscowego.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, iż uchwała w części wymienionej na wstępie istotnie narusza art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dnia 22 czerwca 2023r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023.535), w której na nowo określony został m.in. sposób funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz uprawnienia rady gminy w tym zakresie.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 PrzemDomU „Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.” Zatem obecnie rada gminy może jedynie określić tryb i sposób powoływania i odwoływania członków tego zespołu. Nie może natomiast już ustalać szczegółowych warunków funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, co było możliwe przed wejściem w życie tej nowelizacji.

Z normatywnego charakteru przedmiotowej uchwały wynika konieczność formułowania zawartych w niej postanowień jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego, precyzyjnie i kompleksowo realizujących delegację ustawową. W akcie prawa miejscowego zamieszczone mogą być wyłącznie postanowienia regulujące sprawy przekazane do unormowania w upoważnieniu ustawowym. Powyższe

stwierdzenie stanowi jednocześnie realizację konstytucyjnej zasady, iż organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa (art. 94 Konstytucji RP).

W pkt 1 – 4 Rozdziału I Przepisy ogólne Załącznika do uchwały Rada Gminy określiła zadania Zespołu interdyscyplinarnego. Analiza wskazanych regulacji prowadzi do wniosku, że zapisy te stanowią nieuprawnioną modyfikację art. 9b ust. 1 i 2 PrzemDomU. Zgodnie z art. 9b ust. 1 ww. ustawy "Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowe". W art. 9b ust. 2 ustawa stanowi szczegółowo o zadaniach zespołu interdyscyplinarnego, w szczególności przez: 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym; 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom; 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową; 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej; 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań; 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”; 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a; 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową; 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Zgodnie z przepisem upoważniającym, rada gminy władna jest określić tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Delegacja ustawowa nie przyznaje radzie kompetencji do określenia zadań zespołu interdyscyplinarnego. Materia ta została bowiem uregulowana we wskazanych wyżej przepisach ustawowych.

Wykraczają poza delegację ustawową ponadto zapisy pkt 1, 2, pkt 3 zdanie 2 w zakresie słów: „W skład Zespołu wchodzi także kuratorzy wskazani przez Prezesa Sądu Rejonowego w Krośnie Odrz.”. Katalog podmiotów wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego został wyczerpująco uregulowany w art. 9a ust. 3-5 PrzemDomU. Zgodnie z art. 9a ust. 3 tej ustawy w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; 3) Policji; 4) oświaty; 5) ochrony zdrowia; 6) organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi (ust. 4). W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3 - 4, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (ust. 5).

Odnosząc się do powyższych regulacji organ nadzoru wskazuje, że żaden z przepisów PrzemDomU, a w tym ani art. 9a ust. 15 nie upoważnia organu stanowiącego gminy do określenia katalogu podmiotów wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego, gdyż został on określony w samej ustawie. Skoro ustawodawca określił podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego, to powtórzenie tej regulacji w uchwale stanowi naruszenie prawa. Tym samym Rada Gminy Bytnica wykroczyła poza zakres upoważnienia ustawowego zawartego w PrzemDomU do określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.

Podkreślić należy, że w świetle art. 9a ust. 15 PrzemDomU, Rada Gminy może uregulować wyłącznie tryb odwoływania członków zespołu, a więc samą procedurę pozbawienia członkostwa. Granice uprawnień Rady obejmują zatem wyłącznie kwestie proceduralne, a nie materialnoprawne. Kompetencje pozostające w zakresie pojęć "sposobu" i "trybu" odnoszą się bowiem do zagadnień proceduralnych związanych z powoływaniem i odwoływaniem członków zespołu. Podkreślić należy, że za niezgodne z normą upoważniającą, należy uznać wszelkie odstępstwa w akcie prawa miejscowego od granic upoważnienia ustawowego. Rada gminy nie ma zatem prawa do stanowienia aktów prawa miejscowego regulujących zagadnienia inne niż wymienione w przepisie upoważniającym, ani też podejmowania regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, gdyż oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej. Odnieść to należy zarówno do zakresu spraw, które mają być objęte aktem wydanym na podstawie normy upoważniającej, ale także do kwestii związanych z zakazem obejmowania, zastępowania czy też zmieniania nim materii ustawowej i zamieszczania w nim przepisów sprzecznych z ustawą (wyrok WSA w Łodzi z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 75/20).

Wobec powyższego należało orzec jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli